

Література:

1. Історія європейської цивілізації. Близький схід / за ред. Умберто Еко. Харків : Фоліо, 2016. 1310 с.
2. Brested James Henry. A history of Egypt. From the earliest times to the Persian Conquest. New York. Charles Scribner's Sons. 1905. 826 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-428-3-5>

**ORGANIZATION OF THE MILITIA IN BESSARABIA 1917
(CASE STUDY OF THE CITIES: AKERMAN AND BALTI)****ORGANIZAREA MILIȚIEI ÎN BASARABIA 1917
(STUDIUL DE CAZ ORAȘELE: AKERMAN ȘI BĂLȚI)****Criminceanu Iulian**

*PhD student at the Doctoral School
of Humanities
Moldova State University
Chisinau, Republic of Moldova*

Criminceanu Iulian

*Doctorand
Școala doctorală Științe Umanistice,
Universitatea de Stat din Moldova
Chișinău, Republica Moldova*

Instituțiile de apărare a ordinii publice, precum miliția, au jucat întotdeauna un rol crucial în evoluția societății, având responsabilitatea aplicării legii și protejării drepturilor și libertăților cetățenilor. Prin analiza acestor instituții, putem obține o înțelegere mai profundă a modului în care acestea își îndeplinesc funcțiile și responsabilitățile în cadrul societății și pentru identificarea modurilor în care acestea pot fi îmbunătățite pentru a asigura o securitate mai bună și un respect mai mare pentru drepturile și libertățile cetățenilor. De asemenea, acest studiu ne poate oferi o perspectivă semnificativă asupra contextului istoric și cultural, permițându-ne să evaluăm valorile și normele societății în vederea unei înțelegeri mai aprofundate a realității istorice din perioada 1917–1918 în Basarabia.

Instituirea noilor autorități la Petrograd, în urma revoluției burghezo-democratice din februarie a marcat profund situația teritoriilor aflate sub administrația Rusiei, atât sub aspect administrativ, politic, social, economic cât și exclusiv sub cel reformator.

În urma Revoluției din Februarie 1917, acțiunea de reformare a organelor interne întreprinsă de noul guvern provizoriu a avut fără îndoială impact și în regiunea Basarabiei, unde, începând cu 17 aprilie 1917, s-au aplicat în

practică legile referitoare la înființarea structurilor de miliție și regulamentul provizoriu privind miliția. Instituirea miliției și implementarea regulamentului provizoriu privind miliția în Basarabia, în opinia noastră, s-au realizat conform literii legii, un fapt confirmat de argumentele prezentate în seria de cercetări dedicate subiectului. Astfel, în întreaga regiune, începând cu 17 aprilie 1917, au fost instituite noile structuri de menținere a ordinii publice „miliția” în locul fostei instituții „poliția”, inclusiv în Akerman și Bălți, regiuni asupra cărora ne vom concentra în cercetarea de față.

Informații despre structura și organizarea miliției în primele luni ale reformei sunt practic absente, ceea ce ne conduce la concluzia că implementarea în practică a legilor s-a desfășurat treptat.

Organizarea miliției în Orașul Akerman

Prima mențiune despre situația miliției din orașul Akerman pe care o depistăm în baza izvoarelor documentare este un raport al șefului miliției orașenești. În baza Ordinului Directorului Afacerilor Interne nr. 888 din 1 septembrie 1917 către Șefii Miliției Orașenești și Județene din Basarabia, depistăm Raportul sub nr. 8078 [1] a Comisarului Județean și Șeful Cancelariei miliției din Akerman drept răspuns la Solicitarea Directorului.

Șef al miliției orașenești Akerman (la 1 septembrie 1917 – funcție vacantă). Adjuncți ai șefului miliției orașenești Akerman (1 un. funcție vacantă, 1 ut. funcție ocupată). Primul Adjunct: Nikolai Gulidov Terentevici. Studii inferioare ("nizkie"). Remunerație anuală: 3000 ruble. Anchetatorul miliției orașenești: Vsevlod Iakovlev Grigorievici. Studii 3 clase în Școala Județeană. Remunerație anuală: 2400 ruble. Depistăm conform Raportului că va fi transferat ca șef / comisar al sectorului I al miliției județene din 15 octombrie. 1 Funcție de anchetator – vacantă. 1 Funcție de secretar – vacantă.

O informație inedită depistată în Raportul Miliției din Akerman, este numărul de locuitori co-raportat la numărul de sectoare milițienești [2]. În orașul Akerman depistăm 2 sectoare de miliție, 1 sector la jumătate de oraș, populația orașului în număr de 30 000 oameni. Suprafața teritorială a orașului 10904 desetine.

Șefi de sector: Sectorul I: Nikolai Griforievici Malisevski. Fără studii. Remunerație anuală: 3000 ruble. Sectorul II: Nikolai Nichitici Lîskin. Studii 5 clase de gimnaziu. Remunerație anuală: 3000 ruble. Milițieni superiori 2 calificativul descris la studii „alfabetizați”: Primul milițian superior: în subordine 43 de milițieni inferiori, remunerație lunară 100 ruble. Al doilea milițian superior: în subordine 12 milițieni inferiori, remunerație lunară 75 ruble. În opinia noastră remunerarea se leagă de responsabilitățile fiecăruia și volumul din subordine la fiecare. Milițieni inferiori: Total 59 milițieni,

fără studii, remunerație lunară între 60 și 100 ruble. Milițieni călăreți: 2 milițieni și 2 cai, câte unul pentru fiecare sector din oraș. Dotare: Milițienii erau dotați cu grenade și arme de tip revolver. Întreținerea miliției orășenești se face conform Reglementărilor din Regulamentul provizoriu cu privire la miliției. Din Raportul analizat, observăm că la 1 Octombrie 1917 în bugetul orășenesc au intrat 17 680 ruble destinate pentru întreținerea miliției.

De la instituirea Miliției în Basarabia din 17 Aprilie 1917 pentru remunerări s-au cheltuit 31 886 ruble din Bugetul Orașului, pentru întreținerea Cancelariei miliției 363 ruble, pentru deplasări 125 ruble, pentru întreținerea sediului 3678 ruble, pentru întreținerea cailor din direcția milițienilor călăreți 450 ruble, alte cheltuieli 70 ruble.

Această analiză oferă o imagine detaliată a structurii și cheltuielilor pentru miliția din orașul Akerman în septembrie 1917.

Organizarea miliției în Orașul Bălți

Primele informații depistate din sursele documentare de arhivă despre organizarea miliției din orașul Bălți le depistăm în Raportul din 11 octombrie 1917 sub Numărul 6838 [3].

Șeful miliției – Gavril Vasilkovschi Mihailovici. Studii juridice la Universitatea Țaristă din Harcov. Funcția anterioară: Jurat în instanța Județului (okrug) Odessa. Remunerație anuală: 5000 ruble. Adjuncții șefului miliției: 2 ut. funcție vacante. Anchetator – Alexandr Vladimirovici Baranețkii: Nu are studii specifice menționate. Remunerație anuală: 2400 ruble. Sectoarele milițienești: În orașul Bălți depistăm 2 sectoare milițienești. Sectorul I: Makar Grigorievici Ravîn. Studii: Școala județeană. Remunerație anuală: 2400 ruble. Sectorul II: Peotr Grigorievici Snișer. Studii: Școala orășenească. Remunerație anuală: 2400 ruble. Secretarii sectoarelor miliției orășenești: Sectorul I: Anton Ivanovici Bîlskii. Studii: 2 clase. Remunerație anuală: 1800 ruble. Sectorul II: Constantin Dmitrevici Cincanci. Studii: Profesionale. Remunerație anuală: 1800 ruble.

Ierarhic identificăm 15 milițieni superiori și 60 milițieni inferiori în miliția orășenească. Dotarea miliției era efectuată din echipamentul fostei instituții Poliția, astfel depistăm în dotare Revolvere de tip Smit, Visona, Revolver Naganna în număr de 32, grenade 39. Un aspect pe care îl observăm este că deficiența armelor este solicitată de la Comisarul Gubernial și urmează a fi primită.

Cheltuielile lunare pentru întreținerea miliției orășenești și județene este de 18 536 ruble, 65 bănuți, dintre aceștia 14 583 ruble sunt pentru remunerări [4].

Concluzii

Din analiza detaliată a organizării miliției în orașele Akerman și Bălți în perioada anului 1917, putem trage următoarele concluzii: Orașul Akerman avea două sectoare milițienești pentru populația de aproximativ 30.000 de oameni, cu un total de 10904 desetine de teren. Orașul Bălți avea două sectoare milițienești, iar structura sa nu este specificată în detaliu. Ce privește aspectul de personalul și calificări putem afirma că în Akerman, unele funcții erau vacante, iar altele erau ocupate de persoane cu niveluri variate de educație și experiență. În Bălți, șeful miliției avea studii juridice, iar secretarii și șefii de sector aveau niveluri de educație variate, de la 2 clase la școală orășenească. Remunerația acestora la fel diferă în funcție de nivelul poziției și experiența anterioară. De exemplu, în Akerman, remunerațiile la adjuncții 3000 ruble anual, în Bălți remunerațiile la adjuncții cu 3000 ruble anual. La general și la alte funcții observăm diferența în remunerare un exemplu este funcția de șef de sector, care în Akerman era cu 3000 ruble anual iar în Bălți 2400 ruble anual. Un alt argument îl reflectă alocația de la 1 Octombrie 1917 prin care în bugetul orășenesc din Akerman au intrat 17 680 ruble destinate pentru întreținerea miliției orășenești iar în Bălți pentru întreținerea miliției orășenești și județene este de 18 536 ruble, menționăm că suma alocată acoperea orașul și județul Bălți pe când în Akerman acoperea doar cheltuieli pentru miliția orășenească cea județeană având buget separat. Ce privește Dotarea și întreținerea: Milițienii erau echipați cu arme de tip revolver și grenade, iar întreținerea și cheltuielile erau suportate din bugetele locale și guberniale. În concluzie, organizarea și funcționarea miliției în această perioadă reflectă eforturile autorităților de a menține ordinea și securitatea în comunități, cu resurse și personal disponibil în funcție de capacitățile și nevoile locale întrucât reformarea organelor de interne a impus noi reglementări și resurse de cadre noi, care conform Regulamentului provizoriu cu privire la miliție din 1917 nu au fost angajați în fosta structură de menținere a ordinii publice „poliția”.

Bibliografie

1. Agenția Națională a Arhivelor – Direcția generală a arhivelor naționale (în continuare ANADgan), Fond 1820, Inventar 1, Dosar 1, Fila 104.
2. ANA-Dgan, F. 1820, inv. 1, d. 1, fila 35.
3. ANA-Dgan, F. 1820, inv. 1, d. 1, fila 57.
4. ANA-Dgan, F. 1820, inv. 1, d. 1, fila 64 – verso.